

Konsultuoja Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento specialistai:

Vyriausiasis specialistas

Darius Gudinas

El. p. Darius.Gudinas@smm.lt

Tel. (8 5) 219 15 35

Vyriausioji specialistė

Audronė Razmantienė

El. p. Audrone.Razmantiene@smm.lt

Tel. (8 5) 219 15 28

Reikalavimus mokytojams nusakantys teisės aktai

1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 31 str. 5 p., 48 str.
2. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 29 d. įsakymas Nr. 506 „Dėl Kvalifikacinių reikalavimų mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformaliojo vaikų švietimo, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, aprašo tvirtinimo“.

Klausėte – atsakome

Baigiau Šiaulių pedagoginį universitetą (pradinio ugdymo pedagogiką) 1995 metais ir iki 2010 metų dirbau pradinį klasių mokytoja, reorganizavus mokyklą 2009 metais pradėjau dėstyti geografiją pagrindinėje mokykloje ir 2010 metais įstojau į Lietuvos edukologijos universiteto geografijos iššestines studijas (5,5 metų) (perkvalifikavimo studijų ar dalyko modulių tuo metu nebuvo). Šiuo metu esu perkelta į geografijos studijų 5 kursą. Ar nebus leista nuo 2014 metų rugsėjo 1 dienos dirbti mokykloje persikvalifikuojantiems mokytojams?

Vadovaujantis Kvalifikacinių reikalavimų mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformaliojo vaikų švietimo, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, aprašo (toliau – Aprašo), patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 506, 7.1 punktu nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. geografijos mokyti galės asmuo, turintis aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą, turintis pedagogo kvalifikaciją ir baigęs geografijos mokomąjį dalyką atitinkančią studijų kryptį. Jūs geografijos mokytojo kvalifikacijos neturite, todėl nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. dirbti negalėsite. Atkreipiame dėmesį, kad naujosios redakcijos Kvalifikacinių reikalavimų mokytojams aprašo projekte numatyta, kad mokytojai, turintys aukštąjį, aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų, išsilavinimą ir pedagogo kvalifikaciją ir iki 2014 m. rugsėjo 1 d. pradėję studijuoti mokomą dalyką / ugdymo programą arba dalyko / pedagoginės specializacijos modulio programą, galės dirbti ir nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. iki baigs studijas. Tačiau šis dokumento projektas dar nėra patvirtintas ir šiuo metu derinamas.

Ar nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. galės pradinukams muziką dėstyti muzikos mokytojas metodininkas, kurio 2004 m. VPU diplome yra įrašas „Pradinio muzikinio ugdymo metodika, 2 kreditai x 40 val.“ Mokytojas su pradinukais dirba 14 metų.

Pradinio ugdymo sampratos, patvirtintos švietimo ir mokslo ministro 2003 m. vasario 3 d. įsakymu Nr. 113, 34.1 punkte nurodyta, kad pradinio ugdymo programą turi įgyvendinti vienas pedagogas,

įgijęs pradinį klasių mokytojo kvalifikaciją. Galimos išimtys: jei mokytojui nesuteikta teisė dėstyti kai kuriuos dalykus, pavyzdžiui, valstybinę, užsienio kalbą, tikyba ir kt., minėtus dalykus gali dėstyti kitas pedagogas. Šie pedagogai turi gerai išmanyti šio amžiaus tarpsnio vaiko psichologiją, individualius ypatumus, pradinio ugdymo tikslus, turinį ir metodus, vertinimo principus. Kadangi studijų metu muzikos mokytojas yra išklaušęs Pradinio muzikos ugdymo metodiką (2 kreditai), tai nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. mokyti muzikos pradinėse klasėse galės (ir šiuo metu gali, nors dabar galiojantys teisės aktai kursų trukmės nenurodo). Privaloma kursų trukmė bus nustatyta naujosios redakcijos Kvalifikacinių reikalavimų mokytojams aprašo projekte.

Esu baigus ekologijos ir aplinkotyros spec. VPU, dirbu chemijos mokytoja nuo 2005 m. Ar galėsiu nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. dirbti chemijos mokytoja?

Nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. chemijos mokytoja Jūs dirbti negalėsite, nes nesate baigusi chemijos mokomąjį dalyką atitinkančios studijų programos. Tačiau, vadovaujantis Aprašo 7.1 punkto nuostata, Jūs galite dirbti biologijos, integruoto gamtos mokslų kurso „Gamta ir žmogus“ (5–6 klasėse) arba integruoto gamtos mokslų kurso (11–12 klasėse) mokytoja. Taip pat informuojame, kad naujosios redakcijos Kvalifikacinių reikalavimų mokytojams aprašo projekte numatyta, kad ekologijos ir aplinkotyros specialybę baigę mokytojai galės mokyti ir kitų integruotų gamtos mokslų kursų bei chemijos pagal pagrindinio ugdymo programą.

Aš turiu aukštesniojo mokslo diplomą, kur man suteikta pradinės mokyklos mokytojos kvalifikacija (2001 m.), be to, turiu aukštojo mokslo diplomą (edukologijos bakalauro laipsnį), kur man suteikta mokytojo kvalifikacija (2005 m.). Jau metus dirbu priešmokyklinio ugdymo pedagoge. Ar pagal įstatymus aš ir toliau galiu dirbti, ar man reikia papildomų mokymų?

Aprašo 5 punkte nurodyta, kad priešmokyklinio ugdymo specialistu laikomas asmuo, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka išklaušęs priešmokyklinėje grupėje dirbantiems pedagogams skirtus kursus ir atitinkantis šio Aprašo 6 punkto reikalavimus (yra baigęs vieną iš mokytojų rengimo pradiniam ugdymui studijų programų arba edukologijos studijų krypties programų ir turintis pradinio ugdymo mokytojo kvalifikaciją). Jei besimokydama aukštesniojoje mokykloje nesate išklausiusi Aprašo 5 punkte nurodytų priešmokyklinėje grupėje dirbantiems pedagogams skirtų kursų, Jums reikia kreiptis į mokytojų kvalifikacijos tobulinimo instituciją ir juos išklausti.

Šiuo metu dirbu pagrindinėje mokykloje matematikos, chemijos ir fizikos mokytoja. 1985 m. baigiau Maskvos D. I. Mendelejevo vardo chemijos technologijos institutą. 2001 m. Pedagogų profesinės

raidų centro perkvalifikavimo studijų skyriuje baigiau pedagogikos ir psichologijos specialybės kursą ir man buvo suteikta teisė dirbti pedagoginį darbą ir pedagoginę-psichologinę kvalifikaciją. Norėčiau sužinoti, ar remdamasis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 29 d. įsakymu Nr. 506 ir 2011 m. liepos 29 d. įsakymu Nr. V-1485 „Dėl kvalifikacinių reikalavimų mokytojams, dirbantiems pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, neformaliojo vaikų švietimo, pradinio, pagrindinio, vidurinio, specialiojo ugdymo ir profesinio mokymo programas, aprašo tvirtinimo“ 16 punktu, kuriame nėra nurodytas konkretus laikotarpis mokomajam dalykui įgyti, darbdavys gali atleisti iš darbo pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso 129 straipsnio 1 ir 2 dalis, laikantis nustatytos darbo sutarties nutraukimo tvarkos.

Aprašo 16 punktu nustatyta, kad nuo 2014 metų rugsėjo 1 d. dirbti mokytoju pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio, bendrojo ugdymo programas gali asmuo, įgijęs aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą, turintis pedagogo kvalifikaciją (neturintis jos privalo įgyti per 2 metus nuo darbo mokytoju pradžios) ir baigęs mokomąjį dalyką / ugdymo programą, atitinkančią studijų arba dalyko / pedagoginės specializacijos modulio programą, arba pagal Aprašo 9 punktą laikomas mokomojo dalyko / srities specialistu. Kadangi nesate baigusi matematikos ir fizikos mokomuosius dalykus atitinkančių studijų, darbdavys privalo Jus atleisti iš matematikos ir fizikos mokytojų pareigų pagal Lietuvos Respublikos darbo kodekso 129 straipsnio 1 ir 2 dalis, laikantis nustatytos darbo sutarties nutraukimo tvarkos.

Mokykloje atlikto finansinio 2013 metų audito ataskaitoje teigiama, kad dailės mokytoja nuo 2011 m. rugsėjo 1 d. į darbą priimta neteisėtai, nes neatitinka pedagogų kvalifikacinių reikalavimų. Ataskaitoje reikalaujama į valstybės biudžetą grąžinti visą mokytojai 2013 m. priskaičiuotą ir išmokėtą atlyginimą – 5 636 Lt. 2006 m. mokytoja baigė D. ir Z. Kalesinskų liaudies amatų mokyklą ir įgijo aukštesnįjį išsilavinimą. Jai suteikta dailiosios keramikos meistrės kvalifikacija. 2011 m. gegužės mėn. Klaipėdos universitete išklause pedagoginių-psichologinių žinių kursą (120 val.). Mokytoja priimta į dailės mokytojo pareigas 2011-09-01. Ar galėjome minėtą mokytoją priimti dirbti?

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 48 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Jūs galėjote minimą asmenį priimti į dailės mokytojo pareigas, tačiau ši mokytoja per 2 metus nuo darbo mokytoju pagal bendrojo ugdymo programas pradžios (nuo 2011-09-01 iki 2013 m. rugsėjo 1 d.) privalėjo įgyti pedagogo kvalifikaciją. Kadangi mokytoja iki 2013 m. rugsėjo 1 d. neįgijo pedagogo kvalifikacijos, Jūs privalėjote atleisti ją iš dailės mokytojo pareigų.

Ar gali Ldk Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės šaulys dirbti pedagoginį darbą pagal neformaliojo ugdymo programą?

Kvalifikaciniai reikalavimai mokytojui, dirbančiam pagal neformaliojo vaikų švietimo programą, yra nustatyti Aprašo 11 punktu. Minimalūs reikalavimai yra du: asmens vidurinis išsilavinimas ir išklaustas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatytas pedagoginių-psichologinių žinių kursas.

Ar specialusis pedagogas arba socialinis pedagogas gali mokyti etikos?

Specialusis pedagogas ir socialinis pedagogas dėstyti etikos nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. negali. Aprašo 7.2 punkte nurodyta, kad etikos dalyko specialistu laikomas asmuo, baigęs edukologijos studijų krypties programas, atitinkančias mokomąjį dalyką.

Esu rusų kalbos mokytoja. Mažėjant mokinių, atitinkamai ir pamokų, skaičiui mokykloje nuo 2005 m. rugsėjo 1 d. dirbu technologijų mokytoja. 2011 m. lapkričio 28 dieną suteikta technologijų vyresniojo mokytojo kvalifikacinė kategorija. Noriu paklausti, kodėl aš, turėdama technologijų vyresniosios mokytojos kvalifikacinę kategoriją, negalėsiu dirbti nuo 2014 m. rugsėjo 1 d.

Nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. technologijų dalyko mokyti galės asmuo, turintis aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą, turintis pedagogo kvalifikaciją ir baigęs studijų programas, atitinkančias mokomąjį dalyką. Jūs technologijų mokytojo kvalifikacijos neturite, todėl nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. dirbti negalėsite. Atkreipiame dėmesį, kad Mokytojų ir pagalbos mokiniui specialistų (išskyrus psichologus) atestacijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. ISAK-3216, 8 punkte nurodyta, kad vyresniojo mokytojo kvalifikacinė kategorija suteikiama asmeniui, įgijusiam aukštąjį ar aukštesnįjį (specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą ir turinčiam pedagogo kvalifikaciją ir t. t., reikalavimo turėti mokomojo dalyko kvalifikaciją nėra.

Esu informacinių technologijų mokytoja, pedagogikos specializaciją turiu, diplome parašyta: Informatikos mokslo magistro kvalifikacinis laipsnis. Taip pat mokau matematikos (5 metus). Mokyklos administracija nuo 2014-09-01 mokyti matematikos neleis. Norėčiau paklausti, ar teisi mokyklos vadovybė, neduodama matematikos pamokų, ar įmanoma įrodyti, kad esu matematikos mokomojo dalyko specialistė, jei taip, kaip tai padaryti?

Nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. dirbti mokytoju pagal bendrojo ugdymo programas galės asmuo, turintis aukštąjį (aukštesnįjį, įgytą iki 2009 metų, ar specialųjį vidurinį, įgytą iki 1995 metų) išsilavinimą, turintis pedagogo kvalifikaciją ir baigęs studijų programas, atitinkančias mokomąjį dalyką. Jūs nesate baigusi matematikos studijų programos, todėl matematikos mokyti negalėsite. Tačiau Jūs galite pasinaudoti Pedagogų rengimo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. gruodžio 12 d. įsakymu Nr. V-1742, 11 punktu įteisinta galimybe („11. Praktikuojantis pedagogas gali įgyti kito nei moko mokomojo dalyko mokymui reikalingų žinių ir gebėjimų neformaliojo švietimo būdu studijuodamas aukštojoje mokykloje mokomojo dalyko ar pedagoginės specializacijos modulį. Į modulio studijas priimami aukštojo mokslo kvalifikaciją turintys pedagogai, dirbantys pedagoginį darbą švietimo įstaigoje. Jiems gali būti įskaitomi ankstesnių studijų metu išklausti ir atsiskaityti studijų dalykai, jei jų pobūdis ir apimtis atitinka mokomojo dalyko ar pedagoginės specializacijos modulio reikalavimus, bet ne daugiau kaip 30 studijų kreditų, išskyrus pedagoginę praktiką, kuri turi būti atliekama siejant ją su studijuojamo modulio turiniu. Baigus modulį įgytos žinios ir gebėjimai patvirtinami studijų pažymėjimu, o baigusiam suteikiama teisė mokyti atitinkamą mokomąjį dalyką ar užsiimti specializuota pedagogine veikla pagal Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatytus reikalavimus. Modulio studijoms neformaliojo švietimo būdu *mutatis mutandis* taikomi Reglamento reikalavimai.“). Dėl modulio baigimo reikia kreiptis į aukštąją mokyklą.